

Asia: VN/12128/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit

1 luku Yleiset säännökset

§7 ja §8; Varovaisuusperiaate ja selvilläöloperiaate. Lakiluonnoksessa näistä kirjauksista mainitaan esimerkkinä sekä ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta tarpeellinen toiminta puutteellisen tiedon vallitessa että toisaalta ilmastonmuutoksen hillintään liittyvien toimien mahdollinen ristiriita luonnon monimuotoisuuden kanssa. Ongelmaksi tulee silloin tulkinnanvaraisuus. Samoin selvilläölo nähdään helpommin toteutettavana nykyisten tietojärjestelmien avulla. Tulkinta siitä, millaisissa tilanteissa ja millä laajuudella toimijan tai maanomistajan on selvitettävä toimintansa vaikutuksia, jää epäselväksi. Tässä vaarana on tilanne, jossa varovaisuusperiaatteen perusteella aletaan edellyttää laajoja selvityksiä, joiden kustannukset kasvavat suhteettoman korkeiksi hankkeesta saatavaan hyötyyn verrattuna. Toimijoille on oltava selkeästi tiedossa, mikä luontotieto on luotettavaa ja ajantasaista ja milloin selvitykset hankkeiden vaikutuksista katsotaan riittäviksi. Toiminnan kannalta ongelmallisia ovat selvitykset, joissa suurpiirteisesti osoitetaan arvokkaita luonto- tai maisemakohteita, mutta joiden tarkempi selvittäminen jää maanomistajan vastuulle.

2 luku Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

-

3 luku Luonnonsuojelusuunnittelu

-

4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

-

5 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto

-

6 luku Luonnonsuojelualueet

-

7 luku Luontotyyppien suojelu

§ 68 Esitys on, että pykälässä lueteltujen luontotyyppien suojelu tulisi voimaan heti, kun viranomainen on tallentanut tiedon luontotyyppistä avoimeen tietokantaan. Ottaen huomioon esteettömyyden, ts. että kaikilla kansalaisilla on yhtäläiset mahdollisuudet tutkia erilaisia rekistereitä ja tietokantoja, on tärkeää ja selkeää, että tiukasti suojelluista luontotyypeistä toimitetaan tieto suoraan myös maanomistajille. Menettely, jossa viranomainen tekee rajauspäätöksen, josta voi myös valittaa, on selkeää ja oikeusturvan kannalta hyvä.

8 luku Eliölajien suojelu

-

9 luku Vaihdanta, maahantuonti ja maastavienti

-

10 luku Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

-

11 luku Ekologisen kompensaation toteuttaminen

-

12 luku Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoitukseen ja korvaukset

-

13 luku Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

-

14 luku Luonnonsuojelun valvonta, hallintopakko ja rangaistukset

-

15 luku Muutoksenhaku

-

16 luku Voimaantulosäännökset

-

Huomiot muihin lakeihin ehdotettuihin muutoksiin

Huomiot muutoksista, joita on ehdotettu muihin lakeihin

-

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen

Miten lakiehdotus kokonaisuutena vastaa sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen?

-

Ilmastonmuutoksen hillintä

Miten näette ilmastonmuutoksen hillinnän luonnonsuojelulain ehdotettuna tavoitteena?

Ei suoraan luonnonsuojelulain tavoitteena, mutta läpileikkaavana teemana. Lakiluonnoksessa nähdään ilmastonmuutoksen hillintään tähtäävät toimet osittain ristiriitaisena luonnonsuojelulain tavoitteiden kanssa.

Ekologisen kompensaation eli luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten hyvittäminen

1) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat luonnonsuojelulain tavoitteiden saavuttamiseen?

Ekologisen kompensaation toteuttamista ei ole pilotoitu ja sen vaikutukset ja toteuttamismalli ovat lausuntovaiheessa tuntemattomat. Siksi menetelmän vaikuttavuutta tavoitteiden saavuttamiseksi on mahdoton arvioida tässä vaiheessa.

2) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat toimialojen suunnittelemiin hankkeisiin?

-

Malminetsintä luonnonsuojelualueilla

Pidättekö tarkoituksenmukaisena rajoittaa malminetsintää luonnonsuojelualueilla

1) ehdotetulla tavalla poistamalla viranomaisen mahdollisuus myöntää lupa malminetsintään valtion luonnonsuojelualueilla?

-

2) muulla tavalla (miten)?

-

Muut huomiot

Muita huomioita esityksestä

Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen on yhteinen huoli. Luonnonsuojeluarvojen huomioonottaminen on kannatettavaa. Toimien hyväksyttävyyteen voidaan kuitenkin merkittävästi vaikuttaa toimintatavoilla viranomaisten, maanomistajien ja muiden toimijoiden välillä. Esimerkiksi tiedonkulku ei voi olla pelkästään viranomaisjärjestelmien tuottaman tiedon varassa.

luonnon monimuotoisuutta pystytään ylläpitämään ja edistämään hyväksyttävämmin ja vaikuttavammin usein vapaaehtoisuuteen ja kannusteisiin perustuvilla toimintamalleilla (kuten Metso ja Helmi-ohjelmat).

Lisäksi on huomioitava, että jos luonnonsuojelulaista johtuvista rajoitteista aiheutuu taloudellisia menetyksiä, laissa on oltava säännökset, jotka takaavat niistä täysimääräiset korvaukset.

Rönni Päivi
MTK Häme ry